

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Pfv.III.20.572/2022/4. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

Dr. Zumbók Péter előadó bíró

Dr. Bajnok István bíró

Dr. Farkas Attila bíró

Dr. Madarász Anna bíró

A felperes: Felperes1

(Cím1)

A felperes képviselője:

Dr. Petrássy Györgyi Ügyvédi Iroda

(Cím3,

ügyintéző: dr. Petrássy Györgyi ügyvéd)

Az alperes: Magyar Állam

Az alperes képviselője:

a gazdaságfejlesztési miniszter

Miniszterelnöki Kabinetiroda Állami Perképviseleti Főosztály

(Cím2,

ügyintéző: kamarai jogtanácsos)

A per tárgya: kártalanítás megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 43.Pf.636.931/2021/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budai Központi Kerületi Bíróság 8.P.21.327/2019/76.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes felülvizsgálati eljárási költségének összegét 261.800 (kétszázhatvanegyezer-nyolcszáz) forintban, az alperes ugyanezen költségének összegét 261.800 (kétszázhatvanegyezer-nyolcszáz) forintban, a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték összegét 1.047.185 (egymillió-negyvenhétezer-száznyolcvanöt) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes édesanyja 1985. június 15-én, a császármetszése során kapott vértranszfúziótól Hepatitis C vírussal fertőződött. Erről 2015-ben szerzett tudomást, és még ugyanebben az évben kártalanítás megfizetése iránti pert indított a Magyar Állammal szemben. A Budai Központi Kerületi Bíróság – a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság ítéletével 2017. június 14-én jogerőre emelkedett – ítéletével az alperest a felperes édesanyja részére 7.500.000 forint nem vagyoni kártalanítás, 1.082.421 forint vagyoni kártalanítás és véghatáridő nélkül havi 39.290 forint (táplálkozási többletköltségből, gyógyszerköltségből és háztartási kisegítési költségből álló) járadék megfizetésére kötelezte.

[2] A felperes édesanyja 2018. szeptember 15-én – a Hepatitis C vírus fertőzés szövődményeként kialakult betegségben – elhunyt.

[3] Az 1989. február 21-én született felperes súlyos fokú gerincferdüléstől szenved, a mozgásszervi állapotában érdemi javulás nem várható, annak további súlyosbodására lehet számítani. A felperes mozgásszervi rész-egészségkárosodása 45%, míg – a mozgásszervi és pszichés állapotát egybevetve – az össz-szervezeti egészségkárosodása 75%. Az önálló életvitelben folyamatos segítségre szorul, a pszichés állapota miatt kereső tevékenység végzésére nem alkalmas.

[4] A felperes az édesanyjával lakott egy háztartásban. Egyetlen jövedelme a 20.300 forint összegű saját jogú nevelési ellátás. Eltartásáról az édesanyja gondoskodott, édesanyjának halála óta megélhetésének költségeit a testvérei biztosítják.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[5] A felperes keresetében 5.000.000 forint nem vagyoni kártalanítás és annak 2018. szeptember 16-tól a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata, 1.072.335 forint lejárt tartást pótló járadék és annak 2019. január 8-tól a kifizetés napjáig számított késedelmi kamata, valamint 2019. május 1-jétől havi 142.978 forint tartáspótló járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Állította, hogy az alperest a károkozaskor hatályban volt, az egészségügyről szóló 1972. évi II. törvény (a továbbiakban: régi Eütv.) 58. § (3) bekezdése alapján vele mint a károsult eltartott hozzátartozójával szemben is kártalanítási kötelezettség terheli.

[6] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hivatkozása szerint kártalanítási kötelezettsége csak az „egészségügyi sérelmet szenvedett” személlyel szemben áll fenn.

Az első- és másodfokú ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletével 8.876.119 forint és abból 4.000.000 forint után 2018. szeptember 16-tól, 1.072.335 forint után 2019. január 8-tól járó késedelmi kamat, továbbá 2021. szeptember 1-jétől véghatáridő nélkül havi 132.978 forint felperes részére történő megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[8] Mindenekelőtt rögzítette, hogy a régi Eütv. 58. § (3) bekezdésének nyelvtani értelmezése alapján a kártalanításra való jogosultság kérdésében nem lehet állást foglalni. Az említett jogszabályhely teleologikus értelmezése útján ugyanakkor arra a következtetésre

jutott, hogy a jogalkotó az eltartott hozzátartozó kártalanítását rendelte arra az esetre, ha a fertőzött személy meghalt, és ennek nem szabta feltételül azt a körülményt, hogy az egészségében károsodott személy életében kártalanításban nem részesült. Nem osztotta az alperesnek azt az álláspontját, amely szerint az utóbbi értelmezés kettős kártalanításhoz vezet. Ezt azzal indokolta, hogy a fertőzött személy és az általa eltartott hozzátartozó esetében sem a vagyoni, sem az immateriális hátrányok vonatkozásában nem beszélhetünk kárazonosságról.

[9] A jogalap vizsgálata körében megállapította azt is, hogy a felperes édesanyjának halála közvetlen okozati összefüggésben állt a Hepatitis C vírussal való fertőzöttséggel, és a felperes eltartani magát önhibáján kívül nem képes.

[10] Mindezek alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alperes kártalanítási kötelezettsége a felperes felé fennáll.

[11] A kártalanítás mértékének meghatározásakor figyelemmel volt arra, hogy a régi Eütv. 22. § (2) bekezdése szerint a kártalanítás módjára és mértékére a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény kártérítésre vonatkozó szabályait kellett megfelelően alkalmazni.

[12] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

[13] Kiindulási alapnak tekintette azt – a fellebbezésben már nem vitatott – tény, hogy a felperes eltartásáról az édesanyja gondoskodott, akinek károsulti minősége, az alperes károkozó magatartása és a kárért való objektív felelőssége az ítélt dologra figyelemmel már nem tehető vitássá. Ehhez képest a keresettel érvényesíteni kívánt kártalanításhoz való jog fennállásának vizsgálatakor abból a kérdésben foglalt állást, hogy a régi Eütv. 58. § (3) bekezdése alapján a felperes mint a károsult eltartott hozzátartozója maga is jogosult-e kártalanításra, úgy, hogy a károsult kártalanításban részesült. Ennek érdekében a hivatkozott jogszabályhely rendszertani és nyelvtani értelmezését is elvégezte, és annak alapján azt a következtetést vonta le, hogy a kártalanítás a felperes édesanyját mint károsultat illette, a kártalanítását követő halála pedig nem nyitotta meg az utat az eltartott hozzátartozójának kártalanítására.

[14] A rendszertani értelmezés során utalt az Alaptörvény 28. cikkére és XX. cikkére. Kifejtette továbbá, hogy a mindenkori Eütv. egésze az egészségvédelemmel kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket illetően az egészségügyi ellátás alanyára fókuszál, az ő testi és lelki egészséghez való alkotmányos alapjogát védi. Ezt a szemléletet a keresettel érvényesíteni kívánt jog tekintetében is érvényesülőnek tartotta, mivel a kártalanítás alanya mindenképp az, akinek az említett alkotmányos alapjoga sérült, mert az egészségében, testi épségében károsodott, megrokkant, és csak a halála esetén revanzsálandó helyette az eltartott hozzátartozója.

[15] Megítélése szerint a károsult kompenzálása az eltartott hozzátartozó kompenzálását kizárja. Ennek indokaként azt jelölte meg, hogy a kártalanítással a kár teljeskörű kompenzációja megtörténik, és ez a konkrét esetben is megtörtént. Ezzel kapcsolatban az elsőfokú bíróságtól eltérően azt állapította meg, hogy a károsult és a felperes esetében a kárazonosságról volt szó, ugyanis mindketten saját jogon kártalanítási igényt érvényesítettek. Álláspontja szerint ezért az alperes azzal, hogy a régi Eütv. 58. § (3) bekezdése szerinti kötelezettségének teljeskörűen eleget tett, további kártalanítási kötelezettsége nincs.

[16] A nyelvtani értelmezés körében figyelemmel volt arra, hogy az utóbbi jogszabályhely által használt „illetőleg” szó nem határozószóként, hanem kötőszóként szolgál, mégpedig abban az értelemben, hogy két vagy több állítás összevont megfogalmazásakor azt emeli ki, hogy az egyik állítás csak az egyik fogalomra, a másik állítás csak a másik fogalomra vonatkozik. Az ennek a jelentésnek megfelelően a „és” kötőszó használata mellett

lehetséges értelmezésnek tartotta, hogy a károsultat és annak eltartott hozzátartozóját is saját jogán kártalanítás illeti. Ezt elviekben nem tekintette kizártnak, de mégis elvetette, mivel a meghalt károsult kártalanításra nyilvánvalóan nem lehet jogosult. Éppen ezért a vizsgált rendelkezés valódi értelmét két mondatra tagolva, a következők szerint tárta fel: 1. ha (...) gyógyszer alkalmazása folytán az állampolgár egészségében/testi épségében előre nem látható károsodást szenvedett, megrokkant, őt az állam kártalanítja; 2. ha (...) gyógyszer alkalmazása folytán az állampolgár meghalt, az általa eltartott hozzátartozóit az állam kártalanítja. Rámutatott: a főszabály a károsult kártalanítása, az általa eltartott személy kártalanítása csak a károsult halála esetén jön szóba, a vétkességétől függetlenül kártalanításra köteles személy indokolatlanul duplikált kártalanítási kötelezettségét elkerülendő, attól feltételezetten, hogy a károsultat nem kártalanította. Hivatkozása szerint ellenkező esetben az „és” kötőszó lett volna használandó.

[17] Mindezek miatt, az érvényesített jog megalapozatlanságára tekintettel a keresetet elutasította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[18] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

[19] Megsértett jogszabályhelyként az Alaptörvény 28. cikkét és a régi Eütv. 58. § (3) bekezdését jelölte meg.

[20] Álláspontja szerint a jogalkotó célja nyilvánvalóan az volt, hogy kártalanítsa az állam a beteget és – halála esetén – az általa eltartott hozzátartozóit is.

[21] A jogerős ítélet indokolásában ismertetett rendszertani értelmezés kapcsán kiemelte: abból az általános megállapításból, hogy az egészségügyi jogszabályok az egészségügy alanyára, vagyis a betegre fókuszának, és jellemzően, elsődlegesen az ő testi és lelki egészséghez való alkotmányos alapjogát védik, nem vonható le a régi Eütv. 58. § (3) bekezdésének kivételes rendelkezésében szereplő másik alany, azaz a hozzátartozó jogaira nézve érdemi szűkítő következtetés. Utalt arra, hogy a jogszabály szövege nem tartalmazza, hogy a hozzátartozó a beteg, és nem a saját kárának kompenzációjára jogosult. Érvelése szerint, ha valóban kárazonosságról lenne szó, az azt jelentené, hogy a hozzátartozó a beteg számára járó kártalanításra lenne jogosult, és a beteg teljes kárának megtérítését kérhetné. Ezzel szemben az elsőfokú bírósággal értett egyet abban, hogy nincs kárazonosság, és a beteg korábbi kártalanítása nem zárja ki az ő halála esetén az eltartott hozzátartozó kártalanítását.

[22] A nyelvtani értelmezés esetében helytállónak tartotta a másodfokú bíróságnak azt a megállapítását, amely szerint az „illetőleg” szó kötőszóként szolgál, és a vizsgált rendelkezés értelme a jogerős ítélet indokolásában ismertetett két mondatra tagolva tárható fel. Mindebből azonban nem találta levonhatónak a másodfokú bíróság végső jogszabály-értelmezését, vagyis azt, hogy a hozzátartozó kártalanítását kizárja, ha a beteg azt már igényelte. Éppen ezért állította, hogy a másodfokú bíróság a bemutatott nyelvtani értelmezéssel semmilyen alapot, magyarázatot nem szolgáltatott a kereset elutasításához vezető álláspontjának alátámasztására.

[23] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[24] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozott.

[25] A Kúria a Pp. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között eljárva, a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet sérti a régi Eütv. 58. § (3) bekezdését.

[26] A felperes a felülvizsgálati kérelmében az Alaptörvény 28. cikkének megsértését is állította. Ezzel kapcsolatban abból kellett kiindulni, hogy a felülvizsgálatot jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni, a felülvizsgálati kérelemben jogszabálysértést kell előadni, valamint a Kúria a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértést vizsgálhatja. Az Alaptörvény Nemzeti Hitvallás utolsó előtti bekezdése szerint az Alaptörvény a jogrend alapja, ugyanakkor az Alapvetés C) cikk (3) bekezdése, az R) cikk (2) bekezdése és a T) cikk (2)-(3) bekezdései alapján az Alaptörvény nem jogszabály. A Kúriának a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabálysértések vizsgálata körében a megsértettként állított jogszabályi rendelkezést az Alaptörvény 28. cikke szerint az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmeznie, és erre figyelemmel kell állást foglalnia a jogszabálysértésről. Azt azonban nem vizsgálhatja, hogy a jogerős ítélet sérti-e az Alaptörvényt, mert erre kizárólag az Alkotmánybíróság jogosult az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján [Kúria Pfv.V.21.965/2018/8. (BH 2020.324.)]. Ennek megfelelően az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabály érvényesülését csak a felülvizsgálati kérelemben feltüntetett tételes jogszabályhely alkalmazása kapcsán lehetett vizsgálni (Kúria Pfv.V.20.667/2018/4.).

[27] A felperes kártalanítási igényt érvényesített az alperessel szemben, és annak jogalapjaként a károkozó magatartás tanúsításának időpontjában hatályban volt régi Eütv. 58. § (3) bekezdését jelölte meg. E jogszabályhely értelmében, ha a gyógyszer összetétele és minősége megfelel a Gyógyszerkönyvben, illetőleg a törzskönyvezés (nyilvántartásba vétel) alkalmával megállapított előírásoknak, és ennek ellenére alkalmazása folytán az állampolgár egészségében vagy testi épségében előre nem látható károsodást szenvedett, megrokkant vagy meghalt, őt, illetőleg az általa eltartott hozzátartozóit az állam kártalanítja; a kártalanításra a 22. §-ban foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni. A következetes bírói gyakorlat szerint a szervezetbe gyógyítás céljából juttatott vér és vérkészítmény az állam kártalanítási felelőssége szempontjából azonos elbírálás alá esik a gyógyszerrel, és ezért a vértranszfúzió során kapott Hepatitis C vírusfertőzés miatt az állam kártalanítási kötelezettsége fennáll (EBH 2003.863., BH 2005.250.). Ez volt az oka annak, hogy a felperesnek a vértranszfúzió következtében Hepatitis C vírussal fertőződött édesanyja a felhívott jogszabályhely alapján kártalanításban részesült. Ehhez képest a felperes keresetével érvényesített jog fennállásának vizsgálatakor a bíróságoknak ugyanezen jogszabályhely értelmezésével – az alperes védekezésére tekintettel – abban a kérdésben kellett állást foglalniuk, hogy a károsult által eltartott hozzátartozók mely esetben jogosultak kártalanításra, és a kártalanításra való jogosultságukat kizárja-e a károsult korábbi kártalanítása.

[28] Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvénynek ez a rendelkezése a bíróságok számára alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy ítélezési tevékenységük során a jogszabályokat elsősorban azok céljával összhangban értelmezzék. Ebből a kötelezettségből következik, hogy a bíróságnak a jogszabályok adta értelmezési mozgástér keretein belül azonosítania kell a jogszabály céljának érvényesülését, és a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat elsősorban arra tekintettel kell értelmeznie {23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [25]}. Az adott ügyben alkalmazandó jogszabályoknak pusztán a nyelvtani értelmezése nem felel meg az indokolt bírói döntéssel szemben támasztott alkotmányos követelményeknek. Ennek oka,

hogy az Alaptörvény 28. cikke azt a kötelezettséget rója a bíróságokra, hogy a jogszabályokat azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezniük. A bírói jogalkalmazás folyamatában a jogszabályok értelmezése egy olyan komplex indokolást igényel, amely a szintaktikai mellett a teleologikus és a rendszertani értelmezés szempontjait is felismeri, értékeli és egymásra tekintettel ütközteti. A jogértelmezés ezen, bíró által érvényesített, komplex folyamatában az irányadó jogi normákat a rendszertani értelmezés keretében nemcsak egymásra tekintettel, hanem a jogalkotó céljára és az Alaptörvényre figyelemmel is értékelni kell a konkrét ügyben {3179/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [81]}.

[29] A perben eljáró bíróságok többféle jogszabály-értelmezési módszer segítségével, de végeredményében eltérően határozták meg az alkalmazandó jogszabályi rendelkezés tartalmát. Az elsőfokú bíróság a nyelvtani értelmezés alapján a károsult és az általa eltartott hozzátartozó kártalanításra való jogosultságának viszonyáról állást foglalni nem tudott. A teleologikus értelmezés alapján viszont azt állapította meg, hogy az eltartott hozzátartozót a fertőzött személy halála esetén kártalanítás illeti meg, és ennek nem feltétele, hogy az egészségében károsodott személy életében kártalanításban nem részesült. Ezzel szemben a másodfokú bíróság a nyelvtani és a rendszertani értelmezés eredményeként is arra a következtetésre jutott, hogy az eltartott hozzátartozó a károsult halála esetén csak akkor jogosult kártalanításra, ha az állam a károsultat korábban nem kártalanította.

[30] A nyelvtani értelmezés során mindkét fokú bíróság az „illetőleg” kifejezés szótani, mondattani elemzésével kísérelte meg a helyes tartalom feltárását. Egyezően rögzítették azt is, hogy az említett kifejezés a szövegben kötőszóként szolgált. Ebben az értelemben pedig – a jogerős ítélet indokolásában is hivatkozott Magyar Értelmező Kéziszótár szócikke szerint – pontosítást, konjunktív kapcsolatot és vagylagosságot egyaránt kifejezhet. A másodfokú bíróság a lehetséges jelentéstartalmak közül azt tartotta elfogadhatónak, amely szerint az „illetőleg” kötőszó két vagy több állítás összevont megfogalmazásakor azt emeli ki, hogy az egyik állítás csak az egyik fogalomra, a másik állítás csak a másik fogalomra vonatkozik. Erre figyelemmel a vizsgált rendelkezés tartalmát két mondatra tagolva határozta meg: ha (...) gyógyszer alkalmazása folytán az állampolgár egészségében/testi épségében előre nem látható károsodást szenvedett, megrokkant, őt az állam kártalanítja; ha (...) gyógyszer alkalmazása folytán az állampolgár meghalt, az általa eltartott hozzátartozóit az állam kártalanítja. Mindebből azonban – ahogyan arra a felülvizsgálati kérelmében a felperes is helytállóan hivatkozott – nem következett az, hogy a károsult korábbi kártalanítása az eltartott hozzátartozóinak kártalanításra való jogosultságát kizárja.

[31] A másodfokú bíróság az általa követett másik jogszabály-értelmezési módszer, a rendszertani értelmezés alapján is a fentiekkel egyező következtetésre jutott. Abból indult ki, hogy a szabályozás középpontjában az egészségügyi ellátás alanya áll, az az ő testi és lelki egészséghez való alkotmányos alapjogát védi, ezért kártalanításra is elsődlegesen ő jogosult, és csak a halála esetén kártalanítandó az eltartott hozzátartozója. Ebben a körben – az elsőfokú bíróságtól eltérően – kifejtette azt is, hogy a kár azonosságára tekintettel a károsult kompenzálása az eltartott hozzátartozó kártalanítását kizárja. A szóban forgó jogi norma rendszertani elhelyezése, annak a további jogszabályi rendelkezésekhez való viszonya és azok összefüggései vizsgálatának eredményeként ugyanakkor ilyen megállapítást nem lehetett tenni. A régi Eütv. a perben alkalmazott 58. § (3) bekezdése mellett több kártalanításról szóló rendelkezést is tartalmaz. A 22. § (1) bekezdése a jogszabály vagy hatóság kötelező rendelkezése alapján végrehajtott egészségügyi intézkedés, az 53. § (2) bekezdése a vér, szerv vagy szövet adományozása, míg az 58. § (2) bekezdése a Magyarországon gyógyszerként

még nem alkalmazott anyag (készítmény) – forgalomba hozatal engedélyezése előtti – kipróbálása folytán bekövetkezett károk tekintetében állapítja meg az állam kártalanítási kötelezettségét. E szabályok a megszövegezésükben annyiban azonosak, hogy előírják: ha az állampolgár a felsorolt károkozó magatartások folytán egészségében vagy testi épségében károsodott, megrokkant, vagy meghalt, őt, illetőleg az általa eltartott hozzátartozóit az állam kártalanítja. Emellett a régi Eütv. 53. § (2) bekezdése, valamint 58. § (2) és (3) bekezdése is tartalmazza azt az utaló szabályt, amely szerint a kártalanításra a 22. §-ban foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni. Az utóbbi rendelkezések közül a 22. § (1) bekezdése a társadalombiztosítás szolgáltatásai alapján meg nem térülő károk vonatkozásában állapítja meg a kártalanítási kötelezettséget, a károsult felróható magatartása miatt bekövetkezett kárt a kártalanítás köréből kizárja, a károsult felróható magatartására csak részben visszavezethető kár esetében részleges kártalanítást ír elő; a 22. § (2) bekezdése pedig a kártalanítás módjára és mértékére a Polgári Törvénykönyvnek a kártérítésre vonatkozó szabályait – így értelemszerűen a teljes kártérítés elvét – rendeli megfelelően alkalmazni. Mindez azt jelenti, hogy az ismertetett kártalanítási szabályok csupán a kártalanításra jogosultak körét és a kártalanítás mértékét korlátozzák, egyéb szűkítő feltételt sem az utaló szabály révén alkalmazandó régi Eütv. 22. §-a, sem a további kártalanítási tényállásokat rögzítő rendelkezések nem határoznak meg. [Hasonló szabályozási megoldást követ az 1998. július 1-jétől hatályos, az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény. Annak 58. § (10) bekezdése, 164. § (1) bekezdése, 210. §-a, 226. § (4) bekezdése és 227. § (4) bekezdése a fentiekkel azonos személyi kör kártalanításáról rendelkezik, mégpedig lényegében azonos szövegezés mellett, és – a 210. §-ban a kártalanítás mértéke tekintetében írt kivételszabályt meghaladóan – más korlátozást nem tartalmaznak.] Következésképpen olyan negatív feltételt, amely szerint a károsult kártalanítása az általa eltartott hozzátartozók kártalanítását kizárja, a régi Eütv. 58. § (3) bekezdése nem állapít meg.

[32] Eltérő következtetésre az Alaptörvény 28. cikke által megkövetelt és – a korábbiakban kifejtettek szerint – a rendszertani értelmezéstől nem függetleníthető teleologikus (céltelelezett) értelmezés eredményeként sem lehetett jutni. Ezzel kapcsolatban az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a jogalkotó célja az egészségében károsodott személy mellett az általa eltartott, tőle egzisztenciálisan függő hozzátartozók kompenzálása volt, és ehhez képest a károsult kártalanítását mint az eltartott hozzátartozóit a kártalanításra való jogosultságból kizáró okot – a szabályozás előzőekben bemutatott módját is figyelembe véve – kifejezetten rögzítenie kellett volna. Mindez az Alaptörvény 28. cikk harmadik mondatában nevesített értelmezési szempontoknak is megfelelt.

[33] A jogerős ítélet indokolásában foglaltakkal ellentétben az állam kártalanítási kötelezettsége a károsult és az eltartott hozzátartozói esetében nem azonos károokra terjed ki. Ez következik önmagában abból, hogy az adekvát jogszabályi rendelkezés másodfokú bíróság részéről is megállapított tartalma szerint kártalanításra a károsult halála esetén az általa eltartott hozzátartozói is jogosultak. Abban az esetben, ha kárazonosságról lenne szó, az eltartott hozzátartozók a károsultat ért károk tekintetében követelhetnének kártalanítást. Ez pedig valójában a jogutódi minőségben történő igényérvényesítést jelentené, amelynek biztosításához a kártalanításra jogosultak körének említett módon való meghatározására nem lenne szükség. A jogutódok ugyanis a vagyoni kártalanítási igényt enélkül is érvényesíthetnék, és követelhetnék a károsult által már érvényesített, a kereset tárgyává tett nem vagyoni kártalanítást [Kúria Pfv.III.20.105/2022/5. (BH 2023.7.)]. Ezzel szemben a másodfokú bíróság – a kárazonosságra vonatkozó megállapításának ellentmondva – helyesen rögzítette, hogy az adott esetben a károsult és a felperes is saját jogán érvényesített

kártalanítási igényt. Vagyis: míg a károsultnál az egészségében és testi épségében bekövetkezett károsodás, addig az általa eltartott hozzátartozó esetében a károsult halála folytán őt ért károk kompenzálандók. Az eltartott hozzátartozók kártalanítása ezért nem jelenti az állam „indokolatlanul duplikált kártalanítási kötelezettségét”.

[34] Mindezek miatt a vértranszfúzió során Hepatitis C vírussal fertőződött személy kártalanítása nem zárja ki azt, hogy halála esetén az általa eltartott hozzátartozói is kártalanításban részesüljenek. Az ezzel ellentétes végkövetkeztetést tartalmazó jogerős ítélet sérti a régi Eütv. 58. § (3) bekezdését.

[35] A másodfokú bíróság az eltérő anyagi jogi álláspontja miatt az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatása mellett a kereset bizonyítottság hiányában való elutasítására irányuló másodlagos és a marasztalási összegek leszállítása iránti harmadlagos fellebbezési kérelemről nem határozott, és a fellebbezésben ehhez kapcsolódóan megjelölt jogszabálysértések megvalósulását nem vizsgálta. Ennélfogva a felülvizsgálati eljárásban a jogszabályoknak megfelelő új határozat nem volt hozható.

[36] A Kúria ezért a Pp. 424. § (3) bekezdése szerint a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[37] A másodfokú bíróságnak az új eljárásban felülbírálati jogkörének a Pp. 370. § (1) bekezdése által kijelölt korlátai között, a fentiek figyelembevételével kell felülbírálnia az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbeezett rendelkezését.

[38] A Kúria a Pp. 424. § (4) bekezdésének második mondata szerint csak a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltség és a meg nem fizetett illeték összegét állapította meg, azok viselése, illetve megfizetése kérdésében a másodfokú bíróság dönt. A felperes ügyvédi munkadíjból és az alperes kamarai jogtanácsosi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségének összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontjára, (5) bekezdésére és 4. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel, míg a felperes személyes költségmentessége miatt le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték összegét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdése és 50. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

[39] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazott Pp. 376. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

[40] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

A döntés elvi tartalma

[41] A vértranszfúzió során Hepatitis C vírussal fertőződött személy kártalanítása nem zárja ki azt, hogy halála esetén az általa eltartott hozzátartozói is kártalanításban részesüljenek.

Budapest, 2023. február 14.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó bíró, Dr. Bajnok István s.k. bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző